

VZGOJNI NAČRT OŠ Poldeta Stražišarja Jesenice

Vzgojni načrt šole je oblikovan v skladu z 60. d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06,102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13). Temelji na ciljih OŠ in je del Letnega delovnega načrta OŠ Poldeta Stražišarja Jesenice.

Z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena Zakona o osnovni šoli, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja.

Vzgojni načrt je »živ dokument«. Pri pripravi vzgojnega načrta smo sodelovali strokovni delavci šole ter učenci in starši. Upoštevali smo posebnosti naše šole in okolja, evalvacije anketnih rezultatov iz preteklega obdobja in izkušnje pri delu z otroki s posebnimi potrebami. Temelji na ciljih osnovne šole. Oblikovan je na osnovi vizije in poslanstva šole.

Vizija in poslanstvo šole

*»Postali bomo šola, kjer bodo otroci in mladostniki pridobivali znanje za življenje.
Znali se bodo učiti, misliti in kritično presojati informacije sodobne družbe.
Postali bodo odgovorni, samoiniciativni in sprejeti v širši socialni družbi.
Sprejemali bodo vrednote in vzorce vedenja sodobne družbe.
Postali bodo aktivni državljani in uresničevali svoje državljanske pravice in dolžnosti.«*

Vzgojni načrt vsebuje:

- temeljne vrednote,
- vzgojna načela,
- oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta,
- vzgojne dejavnosti (proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje ter usmerjanje učencev),
- druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vzgojne postopke in ukrepe, ...) s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena ZOsn.

1. Temeljne vrednote

- **spoštovanje splošno veljavnih človekovih in otrokovih pravic;**
- **odgovornost** do samega sebe, sošolcev, delavcev šole, staršev, dela in učenja, družbenega in naravnega okolja; sprejemanje odgovornosti za lastno vedenje;
- **pravičnost** pri razreševanju aktualne problematike, pri delitvi dela in zadolžitvah glede na sposobnosti posameznika, pri interesnih vključevanjih posameznika (ne glede na morebitna šibka področja);
- **vztrajnost** pri razvijanju in ohranjanju ustreznih medsebojnih odnosov, pri pridobivanju delovnih in higienskih navad, pri upoštevanju in realizaciji dogovorov;
- **doslednost** pri razvijanju in ohranjanju ustreznih medsebojnih odnosov, pri izvajanju razrednih in šolskih pravil, pri upoštevanju in izvajanju družbenih norm in pravil na vseh področjih človekovega delovanja;
- **samospoštovanje**, razvoj ustrezne samopodobe in samozavesti;
- **samostojnost** pri oblačenju, osebni higieni in hranjenju (glede na sposobnosti posameznega otroka ali mladostnika), pri izvrševanju nalog in zadolžitev v šoli in doma, pri izražanju želja in izbiri nadaljnje poklicne poti, ob vključevanju v družbeno okolje glede na sposobnosti posameznega otroka ali mladostnika (varno gibanje v prometu, nakupovanje, obiski uradov, urejanje osebne dokumentacije...);
- **strpnost** do drugačnosti, do sošolcev, staršev, delavcev šole, v medsebojnih odnosih;
- **sprejemanje posledic svojih dejanj;**
- **medsebojna pomoč, sodelovanje in solidarnost** med otroki in mladostniki, starši in delavci šole, sodelovanje z institucijami izven šole, ob nepredvidenih dogodkih v ožji in širši skupnosti, **medsebojno zaupanje**.

2. Vzgojna načela

- načelo oblikovanja okolja za optimalno življenje in delo na šoli v fizičnem, psiho-socialnem in duhovnem smislu,
- načelo pozitivne naravnosti,
- načelo vključevanje in strpnosti;
- načelo sodelovanja; skupnega reševanja težav; dogovarjanja;
- načelo individualnega pristopa ter zavzetosti za vsakega posameznika;
- načelo spodbujanja k odličnosti posameznikov in odnosov,
- načelo zaupanja z zagotavljanjem varnosti,
- načelo osebnega zgleda.

3. Vzajemno sodelovanje šole s starši

Želimo, da se med starši in šolo oblikuje zdrav partnerski odnos: dobro sodelovanje, podpora, poslušanje, razumevanje, odkrit pogovor. Zavedamo se, da je redno in kakovostno sodelovanje in delo s starši predpogoj za učinkovito vzgojno izobraževalno delo. Pri tem moramo upoštevati življenjski, družbeni, socialni kulturni in časovni kontekst okolja staršev naših učencev.

S povezovanjem med starši, učenci in strokovnimi delavci šole imamo možnost, da se lahko pogovorimo, slišimo vse strani, si pridobimo ter izmenjamo objektivne informacije. Stremimo k cilju, da bi bili pri vzgoji in izobraževanju otroka/učenca čim bolj enotni, to je osnova za optimalni napredek otroka/ učenca in možnost za uspešno pot do cilja, da bo postal zrela, odgovorna, samozavestna, zdrava in srečna osebnost.

Oblike sodelovanja s starši:

- roditeljski sestanki,
- pogovorne ure,
- sestanki Sveta staršev in Sveta šole,
- pisna in ustna komunikacija (obvestila, vabila, publikacija, zapisniki, pogovori po telefonu, elektronski pošti, šolska spletna stran),
- razširjene strokovne skupine za posamezne učence,
- izobraževanje za starše (predavanja, tematske delavnice),
- vključevanje v načrtovanje nekaterih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti,
- sooblikovanje vzgojnega koncepta šole,
- sooblikovanje akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti,
- svetovanje in usmerjanje,
- dan odprtih vrat,
- šolske prireditve, priložnostni nastopi učencev oddelkov,
- zbiralne akcije,
- vključevanje staršev v nekatere dejavnosti nadstandardnega programa (OPB, posebni projekti, posebni dogodki, interesne dejavnosti).

4. Vzgojne dejavnosti šole

- **Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti:** oblikujejo šolsko okolje, v katerem se učenci počutijo varne, sprejete, so uspešni, ustvarjalni, iniciativni, svobodni z upoštevanjem omejitev, ki jih postavlja skupnost.

Večina proaktivnih in preventivnih dejavnosti je sestavni del celovite šolske kulture in se izraža v vsakodnevni šolski praksi.

Vsako šolsko leto so posamezne načrtovane dejavnosti (vsebinsko, časovno in organizacijsko) opredeljene v Letnem delovnem načrtu šole. Načrtujejo in izvajajo se na ravni šole, na ravni posameznih oddelkov oz. razredov in po potrebi na ravni posameznika.

Osnovne oblike proaktivnih dejavnosti so:

- razvijanje ugodne socialne klime,
- izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost, sodelovanje in odvisnost ter povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost,
- načrtno učenje socialnih veščin,
- jasno opredeljena šolska in razredna pravila,
- oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja,
- sistematično zbiranje podatkov o okoliščinah, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi,
- dežurstva oziroma povečanje nadzora na določenih krajih v določenem času,

- dejavnosti za aktivno preživljanje prostega časa,
 - izvajanje razvojnih in drugih projektov šole,
 - šole v naravi, tabori,
 - dnevi dejavnosti,
 - sodelovanje v projektih in dejavnostih v širšem okolju
 - povezovanje z zunanjimi VIZ in drugimi institucijami,
 - načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole,
 - javno izrekanje ter podelitev pohval, priznanj,
- Letni Program preventivnih in proaktivnih dejavnosti za posamezno šolsko leto je del letnega delovnega načrta šole.

- **Svetovanje in usmerjanje:**

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem in posredno tudi njihovim staršem pri reševanju problemov v povezavi z razvojem in šolskim delom učencev.

Svetovanje je usmerjena strokovna dejavnost šole, izvajajo strokovni delavci in sodelavci šole v okviru oddelčnih skupnosti, pogovornih ur, ob sprotnem reševanju problemov, z individualnimi pogovori.

Svetovanje poteka v obliki pogovora med delavci šole in učenci oziroma starši. O vsebini in ciljih svetovanja ter usmerjanja za posameznega učenca se strokovni delavci dogovorijo na oddelčnih sestankih ali konferencah v sodelovanju s starši. Starše obvešča razrednik ali svetovalni delavec.

Če je potrebno daljše spremljanje in svetovanje učencu, se šola o terminih dogovori s starši.

V primerih, ko šola presodi, da učenec potrebuje še dodatno pomoč, jih usmeri v ustrezne zunanje inštitucije.

- **Pogovorne urice za učence:**

Na željo učencev jim bomo po dogovoru (pred ali po pouku) namenili čas za osebni pogovor, dodatno razlago ali nasvet.

5. Druge dejavnosti

Vzgojni postopki in ukrepi

Vzgojni postopki in ukrepi so usmerjeni pedagoško strokovni postopki, ki obravnavajo kršenje pravil šolskega reda. Lahko so enkratni ali ponavljajoči. Uporabljajo se v primerih, ko učenec, kljub predhodni pomoči, svetovanju in usmerjanju ne spremeni oziroma ni sposoben spremeniti svojega vedenja. Vzgojni ukrep se oblikuje kot ustna zahteva določenega učitelja, sklep organov šole (razrednik, učiteljski zbor, ravnatelj) in/ ali kot dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju ali obvezi učenca.

Vzgojne postopke in ukrepe izvajamo v skladu s **Pravili šolskega reda**, kadar učenci ne upoštevajo pravil obnašanja in ravnanja in pride do kršitve.

- Za kršitev se šteje vsako ravnanje ali dejanje učenca, ki je v nasprotju s pravili šolskega reda, vzgojnim načrtom in ostalimi akti šole ali veljavno zakonodajo.

- O teži posamezne kršitve pravil in posledičnih ravnanj (vzgojne dejavnosti, postopki, ukrepi) odločajo strokovni delavci šole glede na širši kontekst, namen in pogostost kršitve pravil ob upoštevanju individualnih lastnosti učenca.
- Glede na resnost (težo) prekrška lahko sodelujejo razrednik, starši, svetovalna služba ali zunanje institucije. Uporabijo lahko več vzgojnih ukrepov pri posamezni kršitvi pravil, poleg tega ni nujno, da si navedeni vzgojni ukrepi sledijo zaporedno.
- Kršitve delimo na lažje, težje in najtežje.
Pri razvrščanju kršitev, postopkih in ukrepov si pomagamo s prilogo A in B Pravil šolskega reda.

V primeru, da so učenčeve sposobnosti dovolj visoke, uporabimo lahko tudi restitucijo ali mediacijo.

Restitucija je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča posamezniku, da popravi materialno ali moralno škodo, ki jo je s svojim ravnanje povzročil posamezniku, skupini ali šoli. V tem postopku se posameznik sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost in poišče načine za odpravo škode. Povzročitelj škode se mora potruditi, da sam poišče rešitev za odpravo škode, ki jo je povzročil. Strokovni delavci ta proces spremljajo, spodbujajo in usmerjajo. Proces je zaključen, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo.

Mediacija je vzgojni postopek, ki ga uporabimo v primeru konfliktne situacije dveh posameznikov kot pomoč v obliki vodenja razrešitve konflikta s pomočjo tretje osebe. Le-ta vodi postopek tako, da vpleteni osebi uvidita razloge konflikta ter njune želje in interese. Nato skupaj z mediatorjem poiščeta rešitve za nastali spor.

Vzgojni postopki in ukrepi se dokumentirajo (dnevnik, vzgojna mapa, zapisniki razrednika, strokovnega delavca, zapisniki strokovnih aktivov, konferenc...).

Pohvale in priznanja učencem

Učenec ali skupina učencev lahko za uspešno delo v šoli prejme pohvale, priznanja in nagrade. Pohvale so lahko ustne ali pisne. Pisne pohvale in priznanja učenci lahko prejmejo med šolskim letom ali ob koncu šolskega leta.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj,
- starši,
- drugi.

Kriteriji za izrekanje pohval niso vezani na učni uspeh. Upoštevamo predvsem, če učenec/ka:

- se spoštljivo, vljudno vede do sošolcev, vrstnikov, učiteljev, delavcev šole,
- ima tovariški odnos do sošolcev in pomoč tistim, ki jo potrebujejo,
- je pripravljen/a opraviti tudi naloge, ki niso povezane z učno obveznostjo in ima pozitiven in zavzet odnos do dela,

- spoštuje in lepo ravna s svojimi stvarmi, stvarmi drugim in šolsko lastnino,
- redno obiskuje in aktivno sodeluje v interesnih dejavnostih,
- se aktivno vključuje v projekte, natečaje, tekmovanja in druge dodatne dejavnosti šole.
- doseganje bistvenega napredka oz. izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole

Pohvale in nagrade bodo učenci prejeli tudi v okviru projekta **Frajer meseca oz. frajerja leta**.

Opisane dejavnosti bomo izvajali v obliki veščin meseca. Dejavnosti bomo izpeljali pri urah oddelčne skupnosti, pri socialnem učenju in v času OPB v obliki veščin meseca. Vsak razred nameni dejavnosti vsaj eno razredno uro. Na izbrano temo v mesecu se z učenci o njej pogovarjamo in ustvarjamo izdelke. Na koncu meseca izberemo frajerje meseca in jih nagradimo s praktično nagrado. Frajerji leta zadnji šolski dan prejmejo priznanje in praktično nagrado.

Na osnovi delavnic in anketnih vprašanj v preteklem obdobju, smo učitelji skupaj s starši in učenci naredili analizo stanja vzgojnega delovanja šole in se odločili, da bomo več pozornosti namenili izboljšanju komunikacije med učenci in učitelji. Velik poudarek bomo namenili tudi kulturnemu prehranjevanju. Obe vsebinski področji sta vpleteni tudi v zgoraj predstavljen šolski projekt »Frajer meseca«.

Z vzgojnim načrtom želimo v **komunikaciji med učenci in učitelji** doseči:

- uporabo ustreznih besed (ne kletvic),
- pozdravljanje vseh delavcev na šoli,
- ustrezno poimenovanje vseh zaposlenih na šoli – ustrezno nazivanje (vikanje, učitelj/učiteljica, gospod/gospa),
- ustrezno poimenovanje vseh gostov v šoli (starši, zunanji sodelavci,...),
- strpnost do drugačnosti.

Pri **kulturnem prehranjevanju** želimo pri učencih doseči:

- primerno, pravilno in kulturno uživanje hrane,
- upoštevanje pravil vedenja v jedilnici,
- uživanje raznovrstne, zdrave in uravnotežene hrane za zdrav razvoj otrok,
- spoznavanje higienskih navad pred in po obroku.

Evalvacijo vzgojnega načrta bomo opravljali redno na strokovnih aktivih in pedagoških sestankih, na katerih bodo razredniki in mentorji poročali o uresničevanju ciljev vzgojnega načrta. Učence bomo v spremljanje vzgojnega načrta vključevali v okviru dela šolske skupnosti. Skupne ugotovitve bodo predstavljene na Svetu staršev in Svetu šole. Glede na ugotovitve in dogovore bomo Vzgojni načrt uredili oziroma dopolnili.

Vzgojni načrt je sprejel svet šole dne 15. 11. 2022 po predhodni odobritvi s strani učiteljskega zbora in sveta staršev.

Predsednica Sveta šole:
Jerneja Koselj

Ravnateljica:
Aleksandra Valančič

Jesenice, 15. 11. 2022
Številka: 6006-3/2022/1